

Vlaams
Parlement

ingediend op **336** (2019-2020) – Nr. 1
27 mei 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Imade Annouri

over de aanpak van de coronacrisis
in de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap
en Innovatie en Werk en Sociale Economie

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Tine van der Vloet;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Elke Sleurs;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Loes Vandromme, Vincent Van Peteghem;
Steven Coenegrachts, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Ann De Martelaer;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting	4
1.	Economie, Wetenschap en Innovatie	4
2.	Werk en Sociale Economie	9
II.	Bespreking.....	12
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	12
2.	Antwoord van de minister	14
2.1.	Economie.....	14
2.2.	Werk.....	16
3.	Replieken.....	17
	Gebruikte afkortingen.....	21

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie hield op 14 mei 2020 een gedachtewisseling over de aanpak van de coronacrisis in de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie.

De commissie vergaderde ook op 9, 23 en 30 april en 7 mei 2020 al over de impact en de aanpak van de coronacrisis. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 276/1, nr. 302/1, nr. 316/1 en 331/1.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Inleidende uiteenzetting

Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft een update van de nieuwe elementen in de aanpak van de coronacrisis door de Vlaamse Regering, wat de beleidsdomeinen EWI en WSE betreft.

1. Economie, Wetenschap en Innovatie

Financiële maatregelen

De Vlaamse Regering heeft op 8 mei 2020 een aantal beslissingen genomen over de financiële maatregelen.

De in commissie besproken uitbreiding van de Winwinlening zal nu zo snel als mogelijk in een ontwerp van decreet worden gegoten. De bedragen worden opgetrokken tot 75.000 euro per kredietgever en 300.000 euro per onderneming. De looptijd van de lening wordt flexibel gemaakt tussen vijf en tien jaar. In het kader van de huidige crisis wordt voorzien in een verlenging met twee jaar voor de leningen die dit jaar hun vervaldag bereiken. Het eenmalige belastingkrediet (bij definitief verlies) wordt tijdelijk verhoogd tot 40 procent.

Er komt een huurlening voor de sectoren die verplicht hun locatie hebben moeten sluiten. Ondernemers met een handelshuurovereenkomst kunnen tot 25.000 euro lenen voor twee maanden huurgeld, als de verhuurder minstens een maand kwijtscheldt. Het gaat om een lening over twee jaar, waarbij de huurder maar moet beginnen afbetalen na zes maanden. PMV bereidt nu samen met de banken de praktische afhandeling voor.

In de Vlaamse Regering wordt ook verder overlegd over de solvabiliteitsproblematiek van de bedrijven en over hoe via het mobiliseren van het spaargeld de kapitaalstructuur kan worden ondersteund.

Ondertussen kreeg de regering ook de goedkeuring van de Europese Commissie voor de 'corona achtergestelde lening' voor bedragen boven de 800.000 euro. Er kan dus tot 2 miljoen euro worden geleend op voorwaarde dat het bedrag niet hoger is dan 100 procent van de loonkost (waarbij ook de loonkost in onderaanneming mag worden meegerekend) of 12,5 procent van de omzet of de onderbouwde cashnood voor de komende 18 maanden. Bedrijven kunnen ook tot 3,5 miljoen euro ontfangen mits er een bijkomende financierder is. De rente voor het kapitaal boven de 800.000 euro zal 6 procent bedragen.

De minister is tevreden dat de plenaire vergadering op 13 mei 2020 unaniem heeft ingestemd met de aanpassing van het Gigarantdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 299/1-3). Er is een waarborgcapaciteit van 3 miljard euro om de soepele COVID-19-waarsborg aan te bieden voor kredieten boven 1,5 miljoen euro.

Betalingsfaciliteiten PMV

Er werden nog vragen gesteld over de werking van PMV. Zoals reeds eerder gemeld, hebben PMV en het submerk PMV/z op al hun gestandaardiseerde leningen een betalingsuitstel van minimum drie maanden toegekend. Het gaat om 860 lopende dossiers in totaal, waaronder de startlening en de cofinanciering. Dit betalingsuitstel kan worden verlengd tot zes maanden door de raad van bestuur van PMV/z-Leningen en door het Groepsmanagementcomité van PMV. Die beslissingen worden in de komende weken verwacht.

Voor wat betreft de andere leningen bij PMV, werd voor elke onderneming een aangepaste afbetalingsregeling uitgewerkt. Dit gebeurt in overleg met de betrokken onderneming.

De nieuwe 'corona achtergestelde leningen' zijn zodanig gestructureerd dat indien de onderneming dit wenst, geen enkele terugbetaling van kapitaal, noch betaling van interesten dient te gebeuren tot het einde van de looptijd op drie jaar.

Opvolging van bedrijven in de portefeuille van PMV

Bij PMV zijn aan alle investeringsdossiers dossierbeheerders toegewezen. De dossierbeheerder volgt de situatie van het bedrijf op door op regelmatige basis contact te leggen met het portefeuillebedrijf. In bepaalde dossiers zetelt PMV, vertegenwoordigd door een medewerker, in de raad van bestuur.

Naar aanleiding van de coronacrisis heeft de raad van bestuur van PMV een samenvatting van de volledige PMV-portefeuille gekregen waarbij de impact van de coronacrisis op elk portefeuillebedrijf werd toegelicht, en ook de maatregelen werden vermeld die door het bedrijf worden genomen en de middelen die daarvoor nodig zijn. De situatie voor de fondsen waarin PMV participeert, is vergelijkbaar. De minister kan niet in detail treden over de situatie van individuele ondernemingen.

Op heden is het ook nog te vroeg om een inschatting te maken van de concrete financiële impact van de coronacrisis op de balans en resultaten van PMV. Naar aanleiding van de eerstvolgende halfjaarafsluiting zullen de waarderingen in de balans aangepast worden op basis van de besprekingen in het riskmonitoring- en waarderingscomité. Ook tegen dan zal de impact nog niet volledig doorgedrongen zijn, aangezien de impact op de dossiers zal afhangen van de duurtijd van de coronamaatregelen en de snelheid waarmee de economie zich kan herpakken.

Met elk bedrijf wordt besproken wat de impact is van de crisis op het bestaande financieringsplan en welke verzachtende maatregelen nodig zijn. Het aantrekken van bijkomende middelen van bestaande financiers en het zoeken naar eventuele nieuwe investeerders zal bij vele bedrijven aan de orde zijn. Het tijdstip waarop dat moet gebeuren en de bedragen die nodig zijn, worden bij de meeste bedrijven op dit ogenblik nog in kaart gebracht.

Samenvattend kan de minister zeggen dat PMV de vinger zeer goed aan de pols houdt. De concrete impact zal maar de volgende weken en maanden duidelijk worden. Waar mogelijk treft PMV nu al maatregelen, zoals het voorzien in afbetalingsfaciliteiten.

Export

Op 15 mei 2020 heeft de minister, samen met minister-president Jan Jambon, een vergadering van de exportwerkgroep. Met de ondernemersorganisaties, de industriefederaties en FIT en VLAIO wordt bekeken hoe de herstart van onze export stapsgewijs kan versnellen.

Cijfers hinder- en compensatiepremie

Tot 13 mei 2020 werden er ruim 126.000 coronahinderpremies aangevraagd. Hier van zijn er meer dan 101.000 uitbetaald. Er zijn door het automatische filter- en controlesysteem ook 23.500 aanvragen geweigerd. De minister heeft al eerder toegelicht welke procedure dan wordt gevolgd. Ondertussen werden ook al ongeveer 100.000 maal de dagpremies uitbetaald.

Sinds 4 mei 2020 kan ook de compensatiepremie worden aangevraagd. Ondertussen hebben ongeveer 50.000 ondernemers deze premie aangevraagd. Er werden al 18.500 premies uitbetaald.

In de plenaire vergadering heeft de minister al geantwoord op vragen over de mogelijke fraude met de premies die door VLAIO worden uitgekeerd. Er zijn nu dertig medewerkers die controleren op mogelijke fraude. Fraude is voor de minister onaanvaardbaar en daarom wordt dit zeer goed opgevolgd.

Opening handelszaken

Op 11 mei 2020 werd een heel groot deel van de b2c, het handelsverkeer tussen bedrijf en consument, heropgestart. In Vlaanderen gingen ongeveer 45.000 extra handelszaken weer open en daardoor konden ook ongeveer 100.000 mensen weer aan het werk. Op 12 mei 2020 heeft de minister ook een overleg over de detailhandel gehad met onder meer UNIZO, Voka, Comeos, maar ook met VVP en VVSG. Ondanks wachtrijen hier en daar, was er eensgezindheid dat de heropstart door zowel de handelaars als de lokale besturen goed werd voorbereid en dus ook goed verlopen is.

Ambulante handel en markten

De minister gaat in op het kader waarbinnen de reguliere markten terug open kunnen gaan, het overleg dat daarover is gepleegd met de betrokken stakeholders en de vraag naar een perspectief voor meer specifieke markten en voor kramen op events.

Voor de ambulante handel heeft de Nationale Veiligheidsraad een versoepeling doorgevoerd die op 11 mei 2020 is ingegaan. Het basisprincipe op dit moment (14 mei 2020) is nog steeds dat markten niet toegelaten zijn, maar dat de burgemeester wel per uitzondering voedingskramen kunnen toelaten op locaties waar er quasi geen ander aanbod is. De ambulante kramen konden al eerder openen op hun gebruikelijke plaats of gebruikelijke traject. Het gaat dan onder meer over de kippenkramen en kramen voor verse groenten en fruit, maar evenzeer over de ijskar die vroeger reeds een bepaald traject aflegde. Maar daarvoor moet er altijd goedkeuring van het lokaal bestuur zijn. Wat de veiligheidsmaatregelen betreft, is er voor de ambulante handel een luik opgenomen in de 'Gids voor de opening voor de handel'.

De minister heeft in de commissie al enkele keren duidelijk gemaakt dat ze voorstander is van het op een veilige manier openen van de markten. Nu de winkels open zijn, vindt ze het logisch dat ook de markten, die doorgaan in open lucht, weer open mogen. De minister is dan ook tevreden dat de Nationale

Veiligheidsraad het licht op groen heeft gezet voor een opening van de reguliere markten vanaf 18 mei 2020. Het gaat voor alle duidelijkheid over de markten die dagelijks, wekelijks en tweewekelijks doorgaan en niet over de eenmalige jaar-markten, avondmarkten, rommelmarkten, kermissen of kraampjes op sportieve en culturele zomeractiviteiten. Over de opening van die laatste categorie heeft de Nationale Veiligheidsraad nog geen uitspraak gedaan. Er worden de komende weken wel richtlijnen voorbereid voor cafés, restaurants, evenementen en andere activiteiten die daarmee verbonden kunnen zijn. Ook op de gewone markten zijn eetstanden nog niet toegestaan. Het is dus voorlopig nog geen sociaal winkelen.

De minister heeft binnenkort overleg met de kermisbonden. Ze beseft maar al te zeer hoe moeilijk het voor hen is en wil samen met hen komen tot een overtuigend plan voor het moment dat ze wel open mogen. Goed overleg is ook voor de markten belangrijk gebleven.

Veiligheidsregels voor markten

De opstart van de reguliere markten zal in eerste instantie nog gebeuren binnen een vrij stringent kader omdat de Nationale Veiligheidsraad, op advies van de Groep van Experts belast met de Exitstrategie, bezorgd is over de veiligheid en over het garanderen van de social distancing en crowd control. De minister deelt die bezorgdheid. Het lokaal bestuur speelt daarbij een cruciale rol, want het is de stad of gemeente die uiteindelijk beslist of de markt kan doorgaan. De NVR heeft wel een maximum ingesteld van vijftig kramen, die in de eerste fase op de markt mogen staan.

De burgemeesters hebben vertrouwen gevraagd en zij krijgen dat nu ook. De minister vindt het dan vreemd dat de autonomie van de lokale besturen door sommigen opnieuw in vraag wordt gesteld.

Daarnaast zijn er voor de markten nog een aantal nadere regels vastgelegd:

- Er wordt maximum één bezoeker per 1,5 lopende meter aan het kraam toegelaten tot de markt. Er werd gekozen voor een beperking per lopende meter en niet per vierkante meter omdat er kramen van verschillende afmetingen zijn.
- Er wordt een circulatieplan ontwikkeld met eenrichtingsverkeer, met aparte in- en uitgangen tot de markt. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken door het lokale bestuur, dat in dat geval voor een alternatieve oplossing moet zorgen.
- Het dragen van een mondmasker wordt verplicht voor de marktkramers en hun personeel. Voor klanten is er een sterke aanbeveling om een mondmasker te dragen maar geen verplichting.
- Voeding en drank mag niet ter plaatse op de markt worden geconsumeerd. Er wordt ook geen voeding of drank aangeboden in de vorm van proevertjes.
- Aan de ingang van de markt en aan elk kraam moeten er middelen zijn voor handhygiëne.

Er wordt gevraagd toezicht te houden op het aantal mensen op de markt. De minister heeft gevraagd geen automatische telsystemen op te leggen omdat daar opnieuw kosten aan verbonden zijn. Het toezicht kan bijvoorbeeld door stadswachten gebeuren.

De minister herhaalt dat er veel overleg is geweest met UNIZO, de Nationale Groepering Ambulante Handel, VVSG, VVP, maar ook met de burgemeesters van de dertien centrumsteden en daarnaast ook met individuele steden en gemeenten. Op 12 mei 2020 is op initiatief van VLAIO en VVSG een lokaal overleg over de heropstart van de markten doorgegaan. Er werd een reeks aanvullende richtlijnen opgesteld. Deze zijn als tips voor de lokale besturen en voor marktkramers gebundeld op de website van VLAIO. Het gaat dan over de opmaak van een

aangepast marktplan, een circulatieplan, de manier om de crowd control te organiseren en een aantal bijkomende hygiënische principes.

Voor de heropstart van huis-aan-huisverkoop is het wachten op een beslissing van de Nationale Veiligheidsraad.

Verkoop van bedrijf tot bedrijf wordt niet tot ambulante handel gerekend, maar uiteraard geldt ook daar de basisregel van social distancing, net als de andere regels die door de federale overheid werden bepaald voor bedrijven om het contact met externe personen veilig te laten verlopen.

Contactberoepen

Een aantal beroepen met fysiek contact tussen de zelfstandige en de klant mag vanaf 18 mei 2020 onder bepaalde voorwaarden starten. Het gaat dan over de kappers, de pedicuren en manicuren, de schoonheidsspecialisten en de tatoeëerders. Ook voor hen blijft de grote basisregel: respecteer de 1,5 meter social distancing. Maar in overleg met de ministers van Economie van de andere gewesten en het federale niveau werd ervoor gezorgd dat de richtlijnen ook voldoende rekening houden met de specifieke context van de contactberoepen, zoals bijvoorbeeld de kappers. Zo is de regel weliswaar 1 klant per 10 vierkante meter maar daarvan kan afgeweken worden als men de veiligheidsgarantie van 1,5 meter kan geven met plexiglaswanden. Dit laatste is fundamenteel voor de rendabiliteit van de kapperszaken. Als een kapper tijdens de wachttijd van bijvoorbeeld een haarkleuring niet zou kunnen verder werken aan de volgende klant, zou dat een probleem zijn.

Voor deze bedrijven gelden daarnaast nog de volgende voorwaarden.

- De consumenten worden alleen op afspraak ontvangen.
- De consumenten wachten buiten de vestiging. Wachtzalen en toiletten (behalve in noodgevallen) zijn voor hen niet toegankelijk.
- Er worden geen drankjes of snacks geserveerd.
- De toepassing van de afstandsregels moet in alle omstandigheden worden gerespecteerd.
- Er moet een afstand van minstens 1,5 meter zijn tussen elke werkpost. Het personeel werkt waar mogelijk niet aan dezelfde kant.
- De ruimtes, werkinstrumenten en het materiaal dat in contact komt met de klant wordt tussen elke dienstverlening aan een consument gereinigd.
- De verplaatsingen van de consumenten in de vestiging worden georganiseerd om elk contact tot een minimum te beperken.
- Individuele ventilatoren worden onder geen enkele voorwaarde gebruikt.
- Het dragen van maskers in de vestiging door het personeel en de consumenten is verplicht. Het masker mag alleen worden verwijderd voor een specifieke gezichtsbehandeling en alleen voor de tijd die strikt noodzakelijk is voor deze behandeling.
- Handhygiënegel is verkrijgbaar bij de ingang en op verschillende plaatsen in de vestiging.
- De personeelsleden wassen hun handen voordat ze met de dienstverlening aan een klant beginnen.

Voor fitness-, sauna- en wellnesscentra die in fase 2 nog niet mogen heropenen, zal de GEES overleg plegen met de sector om te bepalen wanneer en onder welke voorwaarden een heropening kan worden overwogen. De minister begrijpt dat er nood is aan perspectief.

2. Werk en Sociale Economie

Arbeidsmarkt

De coronacrisis laat steeds sterker zijn sporen na op de arbeidsmarkt. Zo werden in april 2020 12.099 vacatures rechtstreeks bij VDAB gemeld. In april 2019 waren dat er nog 23.661, bijna de helft minder dus.

De sector van de land- en tuinbouw blijft wel vacatures melden en zelfs meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Er werden al 908 vacatures van land- en tuinbouwers gemeld bij VDAB en 1147 mensen hebben aangegeven kandidaat te zijn voor die vacatures.

Over alle andere sectoren heen is er een duidelijke daling te zien, maar dit ligt in de lijn der verwachtingen. In de horeca en de toerismesector werden slechts 132 vacatures gemeld. Wellicht zal er in mei 2020 nog een impact zijn op de vacatures. Maar sinds 4 mei 2020 zijn de bedrijven geleidelijk aan opnieuw aan het opstarten en ook de winkels zijn sinds maandag 11 mei 2020 opnieuw open. Hopelijk zal deze economische heropleving op korte termijn de vacaturemarkt voorzichtig opnieuw doen aanzwengelen.

VDAB

De minister verwijst naar de hoorzitting die de commissie op 14 mei 2020 zal houden met de gedelegeerd bestuurder van VDAB, maar zal nog antwoorden op een aantal punctuele vragen die werden gesteld over de werking van VDAB.

Volgens de minister heeft VDAB de afgelopen weken getoond dat het agentschap in staat is om snel op wijzigende omstandigheden in te spelen:

- In niet veel meer dan een dag tijd switchte VDAB naar een volledige werking op afstand, digitaal en telefonisch.
- Bij de start van de lockdown nam VDAB meteen het initiatief om met de #Covid19 vacatures een fast lane te creëren voor acute vacatures als gevolg van de lockdown. Daar werd nadien de pagina www.helpdeoogst.be aan toegevoegd als laagdrempelige toegang voor de landbouw en seizoensarbeid.
- Tegelijk werkte VDAB op vraag van de minister een aantal inkomensondersteunende beschermende maatregelen uit, zoals de IBO-premie en de ondersteuning van de wijkwerkers.
- De onlineopleidingen van VDAB kenden een ware boost, waar VDAB nu verder op inspeelt met een uitgebreider aanbod en een beter platform. Zoals al gemeld, werd hiervoor 4 miljoen euro extra uitgetrokken.

Intussen bereidt VDAB zich uiteraard ook voor op een periode met hogere (structurele) werkloosheid. Er worden mogelijke scenario's gesimuleerd en die zullen de komende weken en maanden systematisch worden geactualiseerd om de toekomstige capaciteitsnoden in kaart te brengen.

De prioritaire aandacht gaat de komende weken vooral naar de heropstart van de fysieke dienstverlening door VDAB, waarbij elke locatie 'coronaproof' wordt gemaakt, zodat de noodzakelijke dienstverlening daar op een veilige manier voor klant en medewerker kan plaatsvinden. Ook hier is veiligheid het absolute uitgangspunt.

VDAB bereidde zich de afgelopen jaren al voor op een toekomstbestendige dienstverlening, door nog meer in te zetten op zijn digitale kanalen, en door zijn (gespecialiseerde) partners meer in te schakelen. Op deze toekomstgerichte strategie blijft VDAB verder inzetten.

De stap die VDAB in 2018 zette naar een digital first dienstverlening, maakte het mogelijk om snel over te schakelen naar een dienstverlening op afstand. De website van VDAB is 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar met een uitgebreid aanbod waar bezoekers zelf mee aan de slag kunnen. De telefonische bemiddelaars achter het 0800-nummer zijn bereikbaar voor iedereen met een vraag over werk.

De regionale bemiddelaars blijven bemiddelen via telefoon, chat of videochat. Daarmee kan de dienst de overgrote meerderheid van zijn klanten bereiken. Al is voor sommige werkzoekenden een goed fysiek gesprek onvervangbaar. Om die reden begon VDAB op 11 mei 2020 snel met de heropstart van de dienstverlening op afspraak in Gent en Kortrijk. Op 18 mei 2020 volgen Antwerpen, Leuven en Hasselt.

Er werd gevraagd of er een verandering in prioritaire doelgroepen komt voor VDAB, onder meer naar hogeschoolenden. De keuze van VDAB voor een versterkte digitale aanpak, een focus op de kerntaken en het verhogen van de partnerwerking moeten het mogelijk maken om grotere volumes aan kwalitatieve dienstverlening te bieden aan meer mensen. Dit model zal ook zijn meerwaarde hebben in een periode waarbij de instroom in de werkloosheid uit een andere dan de eerder verwachte hoek komt.

Het model van VDAB bevat bovendien inherent een gedifferentieerde benadering in functie van de zelfredzaamheid van de personen die zich aandienen. Er is zowel een aanpak naar meer zelfredzame werkzoekenden, als naar de zwakkere werkzoekenden die meer persoonlijke ondersteuning vragen.

Ook voor kansengroepen zal VDAB de nodige inschatting maken en de behoeften in kaart brengen. Op basis van de individuele behoefte van de werkzoekende zal VDAB bekijken welke in de huidige context de beste stappen naar werk zijn.

Op middellange termijn zal de kernopdracht blijven om het arbeidsmarktpotentieel te vergroten. Met een krimpende bevolking op arbeidsleeftijd in de komende jaren zal alleen al de vervangingsvraag ertoe leiden dat voor een aantal knelpuntfuncties de arbeidskrachten snel kan terugkomen. Daarom is het belangrijk om de stille arbeidsreserve – mensen met een gezondheidsprobleem, leefloongerechtigden, neet-jongeren – niet uit het oog te verliezen, ook al zullen de komende maanden zich vele andere uitdagingen stellen. Het nieuwe kaderdecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 281/2) van VDAB kan de dienst extra slagkracht geven.

De nieuwe situatie op de arbeidsmarkt vereist inderdaad bijkomende inspanningen van de private actoren op de markt van arbeidsbemiddeling. VDAB heeft niet de capaciteit om de veronderstelde sterke toename van de werkloosheid alleen te dragen. Dat zou ook niet stroken met het regisseursmodel en het nieuwe organisatie-model waaraan VDAB werkt. Het zal dus zaak zijn de evoluties op de arbeidsmarkt goed op te volgen, en daar de toekomstige capaciteit van de partnerwerking op af te stemmen.

Dienstencheques

Zoals verwacht is het aantal dienstenchequeprestaties vanaf 4 mei 2020 sterk gestegen. Het aantal terugbetaalde dienstencheques is in die week verder toegenomen ten opzichte van de voorgaande week: van 262.593 tot 409.861. Het aantal online ingegeven prestaties door dienstenchequewerknemers is zelfs meer dan verdubbeld: van 47.630 tot 137.907 prestaties. Er is echter nog steeds sprake van een forse daling van de activiteitsgraad in vergelijking met een jaar geleden. In dezelfde week van 2019 werden er 1.913.157 cheques terugbetaald en 315.970 prestaties online ingegeven.

Op 8 mei 2020 heeft de Vlaamse Regering beslist om de verhoogde tegemoetkoming per dienstencheque te verlengen als volgt:

- 5,4 euro extra per dienstencheque voor prestaties die geleverd worden van 11 mei tot en met 31 mei 2020;
- 3,78 euro extra per dienstencheque voor prestaties die geleverd worden van 1 juni tot en met 30 juni 2020.

Ook van deze verlaagde extra tegemoetkoming moet nog steeds minstens 2,16 euro aan veiligheidsmaatregelen worden besteed. Het bedrag van de tegemoetkoming dat aan veilige werkomstandigheden moet worden gespendeerd, blijft dus gelijk.

De toekenning van de bijkomende subsidies wordt wel begrensd op het niveau van de kosten die de onderneming in 2019 gemiddeld over eenzelfde periode had. Op die manier wordt oversubsidiëring vermeden. De nieuwe regeling is al aan Sodexo gecommuniceerd.

De minister verwijst naar haar eerdere antwoorden over de gevolgen die verbonden zijn aan het niet respecteren van de veiligheidsmaatregelen.

Sociale Economie

De minister geeft de belangrijkste resultaten van de meest recente bevraging door het Departement WSE. Het gaat om cijfers van de week van 27 april 2020, dus net voor de opening van de winkels:

- Het aantal maatwerkbedrijven dat in grote mate gesloten is en veel tijdelijke werkloosheid telt, daalt van week tot week. Er is een stelselmatige verschuiving naar méér bedrijfsactiviteiten.
- Wat betreft de werkzaamheidsgraad van de doelgroepwerknemers is er eenzelfde duidelijke tendens naar meer tewerkstelling: 42 procent van de maatwerkers is aan de slag, 54 procent zit in tijdelijke werkloosheid. Vier weken geleden zat nog 80 procent van de werknemers in tijdelijke werkloosheid.
- Het aantal maatwerkbedrijven dat kampt met hogere ziektecijfers daalt naar 11 procent, het laagste aantal ooit. Een maand terug kampten nog 21 procent van de maatwerkbedrijven met hogere ziektecijfers.
- Op dit ogenblik zijn er volgens de enquêtegegevens 18 maatwerkbedrijven, voornamelijk beschutte werkplaatsen, die mondklappers produceren.

Het is de ambitie van de minister om alle sociale-economiebedrijven opnieuw op te starten. Maar de situatie is heel divers. De lokale-dienstenondernemingen die actief zijn in de sector van de horeca of in het toerisme mogen nog niet opstarten. De kringwinkels zijn sinds 11 mei 2020 weer open. Initiatieven inzake duurzame mobiliteit (fietspunten, herstelling van fietsen) kennen dan weer een groeiende vraag. Er is geen eenduidige lijn in te trekken.

De veiligheid bij het heropstarten blijft een zeer groot aandachtspunt, temeer omdat sociale economie werkt met zeer kwetsbare werknemers. Zo blijken het vervoer van en naar het maatwerkbedrijf of de enclave en de dienstverplaatsingen een organisatorisch knelpunt en een kostenpost te zijn.

De weg naar een economisch duurzaam herstel van de sociale economie, met behoud van voldoende tewerkstelling en arbeidsintensief marktvolume zal een werk van lange adem worden. Maar daarvoor gebeuren nu al de nodige inspanningen, benadrukt de minister.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Tussenkomst van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot is tevreden dat de kapsalons opnieuw opengaan. Bij de FAQ op de site van de federale overheidsdienst Volksgezondheid staat dat de diensten aan huis nog niet open mogen. Mogen de kapsters en de pedicures wel al aan huis en in de woonzorgcentra komen? Op dezelfde site is sprake van niet-medische pedicure. Is er een verschil tussen medische en niet-medische pedicure en zijn de heropstartmogelijkheden anders?

Voorts vraagt het lid hoe het overleg met de horecasector verloopt. Is er al zicht of en onder welke voorwaarden die kan opstarten? Vallen de communiefeesten onder de evenementen die tot 30 juni 2020 verboden zijn, of is er daar nog een versoepeling mogelijk?

Tussenkomst van Imade Annouri

Imade Annouri illustreert de enorme impact van de crisis op de arbeidsmarkt met de cijfers van de Nationale Bank. Die verwacht dat er 180.000 banen permanent verloren zullen gaan. Volgens professor Ive Marx gaat het vooral over kwetsbare mensen, volgens het principe last-in-first-out: mensen met tijdelijke contracten, met flexcontracten, in de creatieve sector enzovoort.

Het lid vraagt meer details over hoe de Vlaamse overheid zich daarop voorbereidt. De zaak is immers urgent. Welke scenario's worden onderzocht? Hoe snel zullen die klaar zijn? Op welke manier wordt er gekeken naar welke partners? Het is geen geheim dat hij vindt dat VDAB meer middelen nodig heeft om deze crisis te lijf te gaan.

In Antwerpen rekenen de marktkramers zowel op de jaarlijkse Sinksenfoor als op de zaterdagmarkten. Nu mogen van de Nationale Veiligheidsraad maximum vijftig kramen op één markt. Wordt de selectie daarvan volledig overgelaten aan de lokale autonomie? Er moeten keuzes worden gemaakt, maar wat als steeds dezelfde marktkramers worden gekozen? Dat kan voor oneerlijke concurrentie zorgen.

Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy zegt dat premiefraude, ook al wordt die maar door een fractie gepleegd, een negatief beeld schept over de ondernemers. De steun moet toekomen bij wie dat het hardste nodig heeft. Hij is niettemin geschrokken van het interview in *De Tijd* met enkele boekhoudkantoren. De minister zal het aantal inspecteurs verdubbelen van vijftien naar dertig, maar voor 110.000 aanvragen is een grondige inspectie ook dan niet haalbaar.

Het lid oppert de mogelijkheid om via datamining te werken, bijvoorbeeld de controle van de btw- of RSZ-databanken. In de ideale wereld is het louter een ICT-kwestie om die databanken, ook met de regionale databanken, te linken, maar gezien de bevoegdheidsverdeling ligt dat allicht moeilijker. Is de minister gemachtigd om het federale niveau om die matching te vragen? Zo ja, zijn er daar al onderhandelingen over? Ook op het lokale niveau zijn er wellicht nuttige gegevens beschikbaar.

Minister Zuhair Demir werkt aan een platform en een checklist voor de toeristische sector met de voorwaarden waaraan ondernemingen moeten voldoen als een

opstart mogelijk is. Het stoort Andries Gryffroy echter dat de Nationale Veiligheidsraad geen datum naar voren schuift, ook niet voor de culturele sector. Slechts dan kan de hele keten van onderaannemers en leveranciers zich beginnen voorbereiden. Kunnen de Vlaamse ministers niet aandringen op richtdata voor de verschillende sectoren?

Tussenkomst van Caroline Gennez

Caroline Gennez is gecontacteerd door twee verontruste boekhouders die melden dat klanten systematisch de facturatie uitstellen om de omzetsdaling van 60 procent te halen. Controle daarop is moeilijk. Een verdubbeling van het aantal inspecteurs is een eerste stap, maar 165.000 dossiers controleren, blijft ook dan een gigantische opdracht. Het lid informeert hoe de controles precies zullen verlopen.

Voorts vraagt ze of de minister denkt dat de financierings- en terugbetalingsvoorwaarden van de bijkomende kredietverstrekking zullen volstaan. Na de crisis van 2008 heeft het zeven jaar geduurd vooraleer de Belgische kmo's op het vlak van tewerkstelling en toegevoegde waarde weer op het niveau van voordien scoorden. De coronacrisis zal niet minder diep snijden.

Hoe staat de Vlaamse Regering tegenover de voorstellen voor mobilisatie van het spaargeld in de vorm van leningen en kapitaalparticipaties en het solvabiliteitsfonds dat professor Koen Schoors voorstelt?

Caroline Gennez wijst op de eenzijdige samenstelling van het economische relancecomité met veel experts in management en vermogensbeheer maar geen macro-economen, geen menswetenschappers, geen vertegenwoordigers van werknemers. De Vlaamse Regering zou ook een maatschappelijk relancecomité oprichten. Hoe ver staat het daarmee en hoe zullen beide comités zich tot elkaar verhouden? Wat is de precieze scope van beide? Kan het parlement kennisnemen van hun adviezen? In het postcoronatijdperk moet de economie ten dienste staan van de mens en niet omgekeerd. Daarom is het geen goed idee om economische en maatschappelijke relance apart te behandelen. Nieuwe vormen zijn volgens het lid broodnodig, alsook het ten grave dragen van oude vormen en gedachten.

In een persbericht meldt de algemene centrale van het ABVV dat uit zijn enquêtes bij dienstenchequemedewerkers blijkt dat 84 procent onder hen nog steeds niet over het noodzakelijke beschermingsmateriaal beschikt. Dat is wraakroepend omdat de bedrijven van de overheid extra middelen daarvoor krijgen. Hoeveel controles zijn er ondertussen al geweest? Wat hebben die opgeleverd?

Caroline Gennez vraagt de minister tot slot de rendabiliteitsstudie over de dienstenchequeondernemingen ter beschikking van de commissieleden te stellen.

Tussenkomst van Maaïke De Vreese

Maaïke De Vreese merkt aan de omzet van de pas heropgestarte winkels dat het vertrouwen van de consument om veilig en lokaal te kopen nog wat moet worden hersteld. De minister had recent overleg met UNIZO, Comeos en Voka. Wordt dat overleg de komende weken geregeld herhaald? Zo ja, wanneer is het volgende overleg gepland? Denkt de regering aan aangepaste steunmaatregelen?

VLAIO past snel en accuraat zijn informatie op de website aan. Dat geldt ook voor informatie over de handelshuur. Er staat nu dat de werkelijke toepassing van de overeenkomst nog even op zich laat wachten. Zal dat nog enkele weken duren of zal het sneller gaan?

Tussenkomst van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne is tevreden met de aanbevelingen over de markten zoals ze op de website van VLAIO staan. Er was wat verwarring ontstaan bij de lokale besturen. Het is misschien nuttig dat ook wat dit betreft, zoals doorgaans gebeurt, in de FAQ van het Nationale Crisiscentrum verwezen wordt naar de aanbevelingen van VLAIO. Op die manier kan de verwarring tot een minimum herleid worden. Essentieel zijn en blijven natuurlijk de lokale autonomie en het gezond verstand. Misschien moet er ook gedacht worden aan het opnieuw toestaan van avondmarkten in de loop van de zomer. Dat zijn kleinschalige evenementen die op een gecontroleerde wijze handelaars de kans kunnen geven hun stock aan de man te brengen.

Wat VDAB betreft, is het lid tevreden dat de uitdagingen van bij de start van de regeerperiode nog steeds worden aangegaan. Dat vacatures ook nu nog moeilijk in te vullen zijn, betekent dat er moet gestreefd worden naar een verruiming van de arbeidsreserve. Het is dan ook nodig dat VDAB met een operationeel plan komt om de doelstellingen op een haalbare manier te verwezenlijken. Zijn er budgettaire consequenties? Heeft een en ander impact op de geplande besparingen? Het talent dat vrijkomt door de crisis, moet zo snel mogelijk opnieuw ingeschakeld worden in de economie.

Tussenkomst van Jos D'Haese

Jos D'Haese leert uit de ABVV-enquête bij de poetshulpen dat niet alleen 84 procent onder hen nog steeds niet over het noodzakelijke beschermingsmateriaal beschikt, maar dat ook 44 procent van de respondenten aangeeft dat de sociale afstand niet gerespecteerd wordt en dat 70 procent zegt dat de klant zich soms in dezelfde ruimte bevindt. 44 procent zegt angst te hebben zijn job te verliezen. Dat roept toch wel vragen op, zeker gezien de extra middelen die de sector krijgt voor beschermingsmateriaal en de voorwaarden die aan de heropstart verbonden zijn. Wat denkt de minister over de enquête? Welke maatregelen zal ze nemen om de situatie te verbeteren? Zal de minister op een andere manier omgaan met de extra toelage nu blijkt dat heel wat dienstenchequebedrijven die niet gebruiken voor extra beschermingsmateriaal?

Ook dit lid heeft opmerkingen bij de samenstelling van het economisch relancecomité. Een groot deel van de economie lijkt daarbij vergeten te zijn. Werkgevers, managers en economen zijn vertegenwoordigd, maar werknemers niet en het zijn net zij die de economie laten draaien. Waarom zitten er ook geen mensen in die andere facetten van de samenleving belichten zoals vertegenwoordigers van armoedeorganisaties, experts inzake klimaat en energie? Jos D'Haese vreest dat de adviezen die het comité nu zal produceren weinig evenwichtig zullen zijn.

2. Antwoord van de minister**2.1. Economie***Heropstart sectoren*

Minister *Hilde Crevits* moet voor verduidelijkingen over kappers en pedicuren nog even het federale ministerieel besluit afwachten. Dat vertaalt de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad in regelgeving en wordt op 15 mei 2020 door de Federale Regering behandeld. De kapper aan huis is voor oudere mensen belangrijk, erkent de minister. Hoe het daarmee zit, is op dit moment nog niet duidelijk.

De horecasector heeft een gids opgesteld met voorstellen voor veiligheidsmaatregelen. Daarover is er op 20 mei 2020 een overleg gepland. Ook de minister hoopt dat de volgende Nationale Veiligheidsraad de sector perspectief geeft op een

stapsgewijze heropening. De vertegenwoordiger van Horeca Vlaanderen heeft in een radio-interview duidelijk gemaakt hoe wordt samengewerkt met zowel de federale als de Vlaamse overheid. Uit gesprekken leidt de minister af dat er veel overlegd wordt en er wel degelijk perspectieven zijn, maar gezien de diversiteit van de horecazaken is een omvattend plan een hele uitdaging.

Elke zaak die verplicht gesloten is, dus ook cafés en restaurants, blijft recht hebben op een dagpremie. Opening is uiteraard beter, maar de premie kan toch een beetje soelaas brengen.

Voor de checklist die door minister Zuhal Demir voor de toeristische sector wordt opgesteld, is er nog geen datum.

Markten

Wat de markten betreft, is gekozen voor zo weinig mogelijk centrale richtlijnen en zoveel mogelijk autonomie voor het lokale bestuur. Sommige besturen kiezen voor een beurtroolsysteem of voor spreiding over voor- en namiddag, andere starten met enkel de voedingskramen of geven voorrang aan de abonneementhouders. Voor de experts van de GEES was het belangrijk dat de bewindvoerders een maximumaantal kramen bepaalden. Aanvankelijk werd gedacht aan een twintigtal. Dat is op vraag van Vlaanderen omhoog gebracht. Ook sommige burgemeesters vroegen een concreet cijfer.

VLAIO tracht zijn aanbevelingen af te stemmen op alle andere instanties. Het agentschap en de VVSG werken trouwens uitstekend samen. De minister wil zeker overleggen over de avondmarkten, maar die zitten in de sfeer van genietend shoppen en staan dicht bij de evenementen. Dit moet in de volgende fase bekeken worden. De opening van de winkels heeft geen overrompeling veroorzaakt en de minister hoopt dat ook de opening van de markten rustig zal verlopen. Er is een draaiboek voor de opening van de gewone markten, maar uiteraard moet er nu ook gewerkt worden aan fase 2 en 3, waaronder ook de avondmarkten zullen vallen. Het overleg loopt.

Premiefraude

Wat de fraude betreft, wijst de minister op het onderscheid tussen de hinder- en de compensatiepremie. De hinderpremie is gemakkelijker te controleren omdat de zaken daarvoor verplicht gesloten moeten zijn. Voor de compensatiepremie moeten de omzetverliezen ten opzichte van vorig jaar worden aangetoond, hoewel de redenen van dat verlies niet altijd te duiden zijn. Daarom wordt er niet gewerkt met facturen maar met prestaties, kasontvangsten en tijdsregistraties.

Het is zeker de bedoeling om aan datamining te doen en dus databanken te koppelen. Momenteel zijn er contacten met de Kruispuntbank Sociale Zekerheid om daarover afspraken te maken. Het is niet omdat het niet de bevoegdheid van Vlaanderen is, dat er niet kan worden samengewerkt om fraude te vermijden.

VLAIO heeft trouwens ervaring met een systeem voor fraudedetectie in het kader van de kmo-portefeuille. Dat heeft al fraudecircuits bovengespiet en zal nu ook voor deze crisis gericht worden ingezet. De minister zal de antifraudetechnieken niet tot in detail uitleggen, ook VLAIO wil geen openheid over de methodes om zijn onderzoeken niet te bemoeilijken.

Financiële instrumenten

Voor de kredietverstrekking is er in feite een getrappt systeem met eerst de federale waarborg voor de korte termijn, dan waarborgen voor de langere termijn. Voor

Gigarant kan die tot zes jaar oplopen. Aanvullend zijn er achtergestelde leningen met een looptijd van drie jaar. Om een optimale financieringsmix te krijgen, kunnen instrumenten worden gecombineerd.

Wat de solvabiliteit betreft, zoekt de regering naar manieren om spaargelden te mobiliseren, onder meer voor investeringen in kapitaal. Het is evenwel wezenlijk dat de risico's voor de spaarders die willen beleggen van bij het begin duidelijk zijn.

Handelshuur

De operationalisering van de afspraken aangaande handelshuur wordt voorbereid door PMV/z. De beslissing is op 8 mei 2020 gevallen, het is zaak er snel concrete uitvoering aan te geven.

Economische en maatschappelijke relance

Voor de relancecomités moeten de werkafspraken nog gemaakt worden. De minister roemt de werkwijze van de commissie Economie die hoorzittingen houdt en informatie inwint. De administraties verlenen daar actief hun medewerking aan. Door het tempo van de hoorzittingen zal de input van de commissie op tijd komen voor de regering.

De minister is ontgoocheld door sommige uitspraken over de samenstelling van het comité. Het is vreemd dat mensen zoals Marion Debruyne, decaan van de Vlerick Business School, of professor Ans De Vos van de Antwerp Management School, die ook psychologe is, gelinkt worden aan een bepaalde politieke partij of louter aan werkgeversbelangen. De regering heeft gestreefd naar een evenwichtige samenstelling, maar het onderwerp is wel economische relance. In de groep aan wie de experts advies geven, zitten de voorzitter en de ondervoorzitter van de SERV. De minister hecht eraan dat zowel werkgevers als werknemers nauw betrokken worden. De minister vergadert ook wekelijks met het dagelijks bestuur van de SERV om de beslissingen die eraan komen, te duiden en de genomen beslissingen uit te leggen. Wanneer het nodig is, wordt er onmiddellijk advies gevraagd aan de SERV, zoals trouwens al gebeurd is voor diverse maatregelen. De raad geeft ook snel advies. De minister ontkent met klem dat de werknemersorganisaties niet betrokken zijn. Ze zal trouwens over hun inbreng blijven waken.

Op 15 mei 2020 wordt beslist over de samenstelling van het comité voor de maatschappelijke relance, waarin zes experts zitting zullen hebben. Uiteraard moet er een wisselwerking zijn tussen beide comités. De minister vindt het goed dat er op twee sporen gewerkt wordt en dat nadien de brug tussen maatschappelijke en economische relance wordt gelegd. Heel wat oude uitdagingen zoals de digitalisering, de Green Deal en de energietransitie moeten in een nieuw perspectief worden bekeken. De experts moeten een verslag leveren, maar de politiek zal samen met de sociale partners de keuzes maken.

2.2. Werk

De prognoses van het bijkomend aantal werkzoekenden liggen tussen 45.000 en 60.000. Heel wat hangt af van het profiel van de werkzoekenden. Een van de positieve elementen van de crisis is dat de mogelijkheden van onlinebemiddeling en -begeleiding nu duidelijk zijn voor VDAB. Voor de meest kwetsbare profielen is dat echter niet mogelijk. Het is ook afwachten welke mensen zonder job zullen vallen en wat met de huidige capaciteit kan worden ondervangen. Met het nieuwe kader-decreet krijgt VDAB een duidelijke regisseursrol waarvoor er intern extra capaciteit zal nodig zijn.

De minister benadrukt hoe belangrijk het is dat VDAB snel weet in welke bedrijven mensen hun baan dreigen te verliezen. Ondernemers in moeilijkheden kunnen dus best zo snel mogelijk contact opnemen. Het onlineaanbod staat dan onmiddellijk ter beschikking.

Op basis van impactmetingen en monitoring van VDAB-acties wordt nagegaan waar er extra behoeften zijn. Uiteraard zal de dienst in de relancestrategie een belangrijke rol spelen.

De minister vindt het goed dat het ABVV enquêtes houdt bij de dienstencheque-medewerkers. Het kabinet checkt ook de Facebookenquêtes, onder andere over beschermingsmateriaal. De inspectie heeft, zoals al eerder vermeld, contact opgenomen met de vakbonden zodat ze de klachten kan onderzoeken. De minister benadrukt dat klachten best gemeld worden aan de Vlaamse Sociale Inspectie.

Bij vijftien dienstenchequeondernemingen zijn er onderzoeken gestart. De inspectie ontvangt nog altijd bijkomende klachten en volgt die op. De minister heeft de administratie gevraagd om een overleg met de sector daarover in te plannen, zo nodig met werknemers, maar in eerste instantie met werkgevers, om te bespreken hoe het komt dat er zoveel klachten zijn en op welke manier de samenwerking beter kan.

Heel wat bedrijven houden zich echter perfect aan de regels en gaan zelfs verder dan de aanbevelingen. Het is niet omdat er een klein deel zich misdraagt dat de hele groep mag worden veroordeeld.

Omdat de rendabiliteitsstudie over de dienstenchequeondernemingen nog enkele lacunes bevatte, is er een inhoudelijke update gevraagd. Zodra het onderzoek volledig is, zal de studie worden vrijgegeven.

3. Replieken

Heropstart

Kurt Vanryckeghem informeert of marktkramers die geen plaats krijgen door de beperking tot vijftig kramen, recht hebben op een hinderpremie. En welke vergoeding krijgen marktkramers die om de twee weken op de markt mogen staan?

Het lid hoopt dat de horeca op 8 juni 2020 zal kunnen openen, mits de uitbaters voldoen aan strikte voorwaarden. Hebben cafés die door de voorwaarden niet rendabel kunnen openen recht op steunmaatregelen?

Ilse Malfoot heeft geen antwoord gekregen op haar vraag of communie- en lente-feesten, babyborrels, koffietafels enzovoort onder de evenementen vallen die tot 30 juni 2020 verboden zijn. Voor pedicure en kappers aan huis en in de woonzorgcentra wacht ze vol spanning op het ministerieel besluit.

Minister *Hilde Crevits* bereidt een nota aan de Vlaamse Regering voor om ervoor te zorgen dat marktkramers die geen standplaats krijgen toch een dagvergoeding blijven krijgen.

Zo lang cafés en restaurants niet open mogen, krijgen ze een vergoeding. Wanneer ze wel mogen openen, zelfs met beperkingen, is dat in principe niet meer het geval. Als sommige mogen starten, maar andere gesloten moeten blijven, is verdere steun voor die laatste logisch.

De minister vraagt deze commissie Werk en Economie zeker de gezondheid niet te vergeten, want dit is en blijft een gezondheidscrisis. De beperkingen dienen om te

vermijden dat een virus dat heel wat dodelijke slachtoffers kan maken, zich verspreidt. Nu de restricties niet respecteren, kan wel eens een tweede lockdown veroorzaken.

Dienstenchequesector

Jos D'Haese zegt bijna gechoqueerd te zijn door de antwoorden van de minister over de dienstenchequesector. De minister heeft het over een kleine groep ondernemingen die het niet nauw neemt met de regels, terwijl 84 procent van de respondenten zegt over onvoldoende beschermingsmateriaal te beschikken en 85 procent zegt geen specifieke opleiding gekregen te hebben voor deze situatie. Voorts zegt 33 procent te gaan werken omdat het moet van de werkgever. Het is duidelijk dat er een fundamenteel probleem is in de sector. De minister zegt de gevoeligheid te delen over de bescherming op het werk maar dat deed ze ook over de opslag van 1,1 procent en over de 2 euro vergoeding voor tijdelijke werkloosheid. Van geen van die zaken is iets in huis gekomen. De minister kan volgens het lid meer doen als minister van een sector waar de overheid elk jaar onwaarschijnlijk veel geld in pompt. De bedrijven krijgen extra geld om aan de slag te blijven; de minister zou daar bindende voorwaarden aan kunnen koppelen. Uit de enquête blijkt daarenboven dat de situatie achteruit gaat. Het lid wil gerust zoeken naar positieve signalen, maar die komen niet uit deze enquête. Het stoort hem dat de minister niet meer verontwaardigd is en niet harder op tafel slaat om daar iets aan te doen.

Minister *Hilde Crevits* is op haar beurt bijna gechoqueerd door de toon van deze tussenkomst. De extra vergoeding van de dienstenchequebedrijven is wel degelijk gekoppeld aan voorwaarden, zoals al herhaaldelijk toegelicht. De steun wordt niet betaald als het bedrijf niet bewijst waarvoor het de middelen gebruikt. Zo er misbruiken gemeld worden, treedt de Vlaamse Sociale Inspectie op. Op dit ogenblik lopen er 15 onderzoeken naar aanleiding van 22 klachten. De ultieme sanctie is de intrekking van de erkenning van de onderneming. Naast de ABVV-enquêtes krijgt de minister ook signalen over bedrijven waar het goed loopt en op zeer verantwoordelijke wijze wordt gewerkt.

De minister zal zelf ook overleggen met werkgevers en de enquêteresultaten aankaarten. De vakbonden heeft ze al gehoord. Het kabinet en de administratie hebben de voorbije weken intens gewerkt aan extra begeleiding van alle sectoren waar kwetsbare mensen werken, ook de sociale economie en individuele beroepsopleiding. Het doel is extra armoede vermijden. De minister hoopt dat deze en de vele andere maatregelen op prijs worden gesteld.

Relancebeleid

Imade Annouri heeft geen uitspraken gedaan over de expertise van de leden van het relancecomité, noch over hun partijgebondenheid. Het lid is wel teleurgesteld in de onevenwichtige keuzes van de regering. Enkele weken geleden zeiden verschillende commissieleden – maar ook de minister – dat de drogredenering dat sociale kwesties, ecologie en economie gescheiden zijn, niet meer de bovenhand mag halen. Als dat meer dan woorden zijn, zou de samenstelling van het relancecomité dat moeten uitstralen. Van het maatschappelijke relancecomité – de ecologische component is helemaal verdwenen – is de samenstelling nog niet bekend. Er komt wel een brug tussen beide comités, maar hoe is nog niet duidelijk. Het lid vraagt of de minister dan niet bereid is het comité uit te breiden.

Jos D'Haese vindt het vreemd dat de minister geen opmerkingen op de samenstelling van het relancecomité aanvaardt. Uiteraard is het goed dat de SERV erbij betrokken wordt. Het lid geeft geen waardeoordeel over de leden van het relancecomité zelf, maar het zijn allemaal managers of professoren van een

managementsopleiding, werkgevers en economen. Het lid heeft geen van de leden gelinkt aan een partij, maar bepaalde leden hebben een duidelijke opvatting over hoe de economie moet draaien. De werknemers, de mensen die de economie echt doen draaien, zijn niet rechtstreeks vertegenwoordigd. Dit is volgens het lid niet een andere maar de oude manier om naar arbeidsmarkt en economie na de coronacrisis te kijken.

Robrecht Bothuyne wijst erop dat het parlement zelf heeft beslist hoorzittingen te organiseren en experts uit te nodigen. Het aantal experts is hoe dan ook groter dan het aantal dat kan worden gehoord. Ook voor een relancecomité zijn er altijd meer kandidaten dan leden. Het lid vraagt respect op te brengen voor de huidige leden van het comité en voor de sociale partners die mee in de stuurgroep zitten hebben. Sommigen doen nu onterecht of het sociaal overleg en de werknemers monddood gemaakt zijn. Het tegendeel is waar, de SERV wordt in het parlement gehoord en is betrokken bij het relancecomité.

Ook *Maurits Vande Reyde* is verbaasd over de opmerkingen over ideologische bias. De lijst van experts die de commissie hoort, bewijst het tegendeel. Ook hij vindt dat economie en sociaal beleid samengaan, maar het is vreemd dat de critici de leden van het relancecomité louter beoordelen op hun huidige functie, hun verleden of hun opleiding. Het doel is gemeenschappelijk: het relanceren van de economie zodat banen en koopkracht behouden blijven en sociaal beleid kan worden gevoerd.

Andries Gryffroy sluit zich aan bij de laatste twee sprekers. De groep is evenwichtig samengesteld. Uiteraard heeft iedereen een politieke kleur, die hij of zij uit in het stemhokje. Van de meeste experts is echter niet te achterhalen wat die kleur is. Hij vraagt te stoppen met de politieke spelletjes, het relancecomité is broodnodig.

Minister *Hilde Crevits* begrijpt dat niet iedereen het eens is met de samenstelling van het relancecomité, maar ze is tevreden dat leden ontkennen opmerkingen over de politieke affiliatie te hebben gemaakt. Over de samenstelling van om het even welk comité zal er altijd discussie zijn.

De minister vraagt iedereen af te wachten wat het relancecomité produceert. Professor Koen Debackere, de voorzitter, heeft een brede kennis en gevoeligheid. Hij wordt door vriend en vijand beschouwd als iemand die de nieuwe tendensen goed kent en beslagen is op het vlak van innovatie. Professor Ans De Vos is geen econoom, maar een professor in de arbeidspychologie. Ze heeft een brede kennis die niet louter in de managementsfeer zit. De minister kan ook voor de andere leden een dergelijke nuance aanbrengen. In de basistekst staan ook de klimaatuitdagingen vermeld. De werkzaamheden zijn trouwens nog niet gestart omdat de regering eerst de leden van het maatschappelijk comité wil aanduiden en zo gelijke cadans houden. De experts stellen hun kennis ter beschikking, maar brengen enkel verslag uit aan de kern van de Vlaamse Regering en op dezelfde manier aan de voorzitter en de ondervoorzitter van de SERV. Ook met de input van het Vlaams Parlement zal rekening worden gehouden.

De minister heeft daarnaast een oproep gedaan voor beleidsadvies over de Vlaamse arbeidsmarkt in tijden van economische relance. Doel is het wetenschappelijke licht te laten schijnen over twee vragen: hoe de werkzaamheidsgraad op peil houden en hoe jobverlies vermijden en nieuwe jobs creëren, mismatchen en tekorten aanpakken? Dat heeft één inschrijving opgeleverd waarbij zes arbeidsmarktexperts zich anderhalve maand zullen buigen over die vragen: Ans De Vos, Ive Marx, Ludo Struyven, Sarah Vansteenkiste, Wim Van der Beken en Stijn Baert. Zij zullen tegen 22 juni 2020 een advies uitbrengen. Dat vertegenwoordigers van diverse universiteiten zich engageren om samen een beleidsadvies te maken, verheugt de minister. De minister hoopt op een nuttig advies.

De minister herhaalt dat ze elke week grondig overlegt met de sociale partners, vakbonden en werkgevers, ook van de socialprofitsector. Dat zal, zo lang het nodig is, gebeuren omdat het voor alle partijen interessante inzichten oplevert.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Imade ANNOURI,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
b2c	business-to-consumer
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FIT	Flanders Investment & Trade
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
IBO	individuele beroepsopleiding
ICT	informatie- en communicatietechnologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming
neet	not in education, employment or training
NVR	Nationale Veiligheidsraad
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WSE	Werk en Sociale Economie